

Plan mot diskriminering och kränkande behandling 2025/2026

Innehållsförteckning

Karika förskolas vision	3
Lagar	3
Ansvar	4
Rektors ansvar	4
Personalens ansvar	4
Definitioner	4
Främjande arbete	5
Åtgärdande arbete	6
Rutiner för att upptäcka diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling	6
Rutiner för att utreda och åtgärda	6
Barn och vårdnadshavares delaktighet	7
Förankring	7
Till vårdnadshavare	7
Årlig plan mot kränkande behandling	8
Utvärdering av föregående års plan (2024)	8
Kartläggning inför årets arbete	9
Metod för kartläggning	9
Resultat och analys av kartläggning	9
Mål för planarbete 2024 utifrån kartläggning	9
Förebyggande arbete och insatser för att nå målen	9
Barnens delaktighet	10
Bilaga 1	
Dokumentation/anmälan av kränkande handling/incident	12
Bilaga 2	
Dokumentation av mindre allvarliga kränkningar	13

Karika förskolas vision

Vår vision är att barnen i vår förskola ska ges förutsättningar att utvecklas till sina "bästa jag", utifrån samma rättigheter. Alla är vi olika med lika värde. I vår vision är det principen om barnens bästa som styr beslut, även då de går emot de vuxnas önskningar. Varje rektors, förskollärares, barnskötares och andra yrkesgruppers tankar och förslag välkomnas för att hitta lösningar som fokuserar på möjligheter utifrån allas lika värde vid förändringsarbeten.

- Alla barn, personal och vårdnadshavare har lika värde.
- Alla ska medvetet arbeta för att barnen ska känna sig trygga.
- Alla ska våga vara sig själva och bli respekterade för den de är.
- Alla ska känna sig välkomna och ha förtroende för de som arbetar på förskolan.
- Alla ska känna sig sedda och bekräftade.
- Alla ska våga prova, inte vara rädda för att misslyckas.
- Alla barn och vårdnadshavare ska känna att de har möjlighet till inflytande, delaktighet och känsla av samhörighet.

Lagar

Plan mot diskriminering och kränkande behandling för Karika förskola grundas på följande lagar:

- Diskrimineringslagen (2008:567) 3 kapitel, 16 §
- Skollagen (2010:800) kapitel 6 Åtgärder mot kränkande behandling
- Barnkonventionen (FN,s konvention om barnens rättigheter, 1989) artikel 3, barnets bästa

Ansvar

Rektor ansvarar för att

- all personal, alla barn och alla vårdnadshavare känner till att diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling inte är tillåten i verksamheten.
- det bedrivs målinriktat arbete för att främja barns lika rättigheter.
- det årligen upprättas, utvärderas och revideras en Plan mot diskriminering och kränkande behandling och en årlig plan, samt sprida information om denna till personal, barn och vårdnadshavare.
- dokumentationen följs upp och sparas.

Personalen ansvarar för att

- vara delaktig i kartläggning och utvärdering av plan mot diskriminering och kränkande behandling.
- informera och göra vårdnadshavare delaktiga i plan mot diskriminering och kränkande behandling.
- kontinuerligt föra dialog med barnen och göra dem delaktiga utifrån deras förutsättningar.
- den dagliga verksamheten bedrivs så att alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling förebyggs.

Definitioner

Planens ändamål är att främja barns, vårdnadshavares och personals lika rättigheter och att motverka diskriminering utifrån följande grunder:

• kön	• sexuell läggning
• etnisk tillhörighet	• könsöverskridande identitet och uttryck
• funktionshinder	
• religion	• ålder

Kränkningar, diskriminering och trakasserier kan vara

- bristande tillgänglighet i miljön
- fysiska, till exempel att bli utsatt för slag, bett eller knuffar.
- verbala, till exempel att bli retad, hotad eller att tala illa om varandra.
- psykosociala, till exempel att bli utsatt för utfrysning.
- text eller bildburna till exempel att någon blir kränkt genom klotter, lappar, e-post, sms m.m.
- materiella, till exempel att någon får sina ägodelar förstörda, gömda eller stulna.

Främjande arbete

- All personal på förskolan är medvetna om att de ska vara goda förebilder för barnen.
- Vi tillåter aldrig nedlåtande kommentarer eller handlingar.
- Vi är observanta på barnens konflikter och hjälper dem vid behov, men strävar efter att de ska lösa konflikter själva på konstruktiva sätt.
- Vi bekräftar och berömmar barnen när de gör goda handlingar.
- Vi strävar efter att vara närvarande vid och i barnens lek för att kunna lyssna in och uppmärksamma barnens samtal, attityder och värderingar.
- Vi fångar lärtillfällen som ges i olika situationer under dagen.
- Vi arbetar regelbundet med våra egna värderingar, normer och attityder i personalgrupp och arbetslag genom teambuilding-övningar.
- Vi använder oss av massage, yoga och meditation tillsammans med barnen, vilket förmedlar trygghet, kärlek och lugn.
- Vi genomför aktiviteter, samlingar och demokratiska omröstningar som ger gruppsamhörighet.

- Vi läser och samtalar kring böcker som tar upp barns rättigheter, vänskap, och som speglar samhällets mångfald.
- Utvecklingssamtal för barnen genomförs årligen med vårdnadshavare.
- Utvecklingssamtal genomförs med personal årligen.

Åtgärdande arbete

Rutiner för att upptäcka diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling

- Följa de rutiner vi skapat, som fungerar bra och skapar trygghet och lugn för barnen.
- Vara lyhörda för barnens samtal och kommentarer kring trygghet och trivsel.
- Ta tillvara på information från utvecklingssamtal och dagliga samtal med vårdnadshavare och personal.
- Barnobservationer efter behov i gruppen.
- Göra ny kartläggning och årlig plan mot kränkande behandling varje år.

Rutiner för att utreda och åtgärda

- Personal är skyldig att ingripa och följa upp när någon blivit kränkt samt i vissa fall kontakta sociala myndigheter och/eller polisen.
- Vid upptäckt av diskriminering, kränkning, eller trakasserier avbryter vi omedelbart och markerar tydligt genom tillsägelse riktad till den som kränker.
- Vi utreder vad som hänt genom samtal med den/de kränkta och den/de som kränkt. Vi vill att den som kränkt ska förstå hur den andra känner och på så vis få slut på kränkningen. Vidare samtal utifrån detta för att skapa empati och förståelse. Försöker få den/de berörda att

förstå att vi alla känner olika i samma situationer, beroende på att vi är olika och har olika erfarenheter.

- Vid allvarligare kränkning av barn tas detta upp med berörda vårdnadshavare.
- Alla former av kränkningar ska dokumenteras i förskolans priorpärm. Mindre kränkningar skrivs fortlöpande i ett dokument i pärm (bilaga 2). Allvarligare kränkningar fylls i på särskild blankett och lämnas i rektorns fack (bilaga 1).
- Rektor är ansvarig för att dokumentation görs samt uppföljning och förvaring av denna.
- Rektor ska kontakta huvudmannen som har det yttersta ansvaret.
- Huvudmannen kan kontakta kommunen för stöd.

Barn och vårdnadshavares delaktighet

Barnen görs delaktiga genom det kontinuerliga arbetet under året, de är delaktiga i kartläggningen - deras åsikter och tankar har stor del i vår plan.

Vi informerar alla vårdnadshavare om hur vi arbetar med förebyggande arbete mot diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling vid till exempel introduktion av nya barn, samrådsmöten, utvecklingssamtal och vid andra löpande samtal med vårdnadshavare.

Förankring

Rektor ansvarar för att informera all personal om planen, även timvikarier.

Vårdnadshavare delges planen via Unikum och den finns också på Karikas hemsida.

Alla i verksamheten har ansvar för att plan mot diskriminering och kränkande behandling efterlevs.

Till vårdnadshavare

Om du misstänker att ditt eller något annat barn utsätts för diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling så prata alltid med personalen.

Det kan vara svårt att ta till sig att ens eget barn kränker andra barn men även i detta fall är det

viktigt att prata med pedagogerna.

Det är av avgörande betydelse att hem och förskola har en öppen dialog och känner stöd i varandra.

Årlig plan mot kränkande behandling

Utvärdering av föregående års plan (2024)

Under föregående år arbetade vi med att öka barnens nyfikenhet och öppenhet för maträtter och olika livsmedel. Vi startade med att göra observationer vid förskolans måltider, lyssnade in vad barnen sa kring maten och vad de visade med kroppsspråk och gester till det som serverades. Vi tittade även på vilken mat de la upp och hur de verkade känna kring de olika maträtterna eller livsmedel. Utifrån vår kartläggning kom vi fram till att de flesta barn äter den mat som serveras men en del av Karikas barn visar en rädsla för mat, nyfikenheten och öppenheten inför att smaka (för dem) nya maträtter saknas. Hos några få barn kunde vi ibland märka av en besvikelse, ledsamhet eller kränkthet när de såg vilken mat som serverades eftersom de inte ville eller kunde äta av det. Vi ville även få barnen att minska sina eventuella rädslor för nya smaker och konsistenser samt att göra måltiderna mer inkluderande.

Vi lät barnen i större utsträckning ta mat själva för att låta dem välja vad de vill ha och för att öka självständigheten. Vi har haft återkommande samtal kring livsmedel och råvaror samt vikten av att få i sig olika sorters livsmedel med hjälp av större planscher på kostcirkel samt mindre kostcirkelbilder vid varje bord. Genom smakkalendern som vi hade i december fick barnen möjlighet att prova olika livsmedel på ett helt nytt sätt. Det var mycket barnens egna utforskande av livsmedlen som var grunden och genom att vi genomförde smakkalenderns uppdrag på en annan plats än matbordet och i ett annat sammanhang försvann mycket av barnens oro och förutfattade meningar kring mat. Istället möttes vi av nyfikenhet och glädje hos barnen. Detta tankesätt är något vi tar med oss framöver i våra dagliga matsituationer då barnens reaktioner var tydliga och överväldigande positiva. När vi suddade ut en del måltidsregler tex du måste ta lite sås om du tar pasta upplevde vi att de selektivt ätande barnen slappnade av och matstunden blev mer positiv och rogivande. Genom att barnen varit mer delaktiga i dukning och att duka av skapade vi tillfälle för barnen att intressera sig för kommande matstund och en självständighet i att kunna själv. Vi

kommer framöver fortsätta detta arbete genom att ha månadens grönsak här på förskolan. Då ska barnen få bekanta sig mer med olika grönsaker (liknade arbetsmetoder som smakkalendern), bilder samt fakta om månadens grönsak, använda oss av boken Hasses trädgård och info till vårdnadshavare om vårt arbete.

Kartläggning inför årets arbete

“Det skapas normer i en grupp som påverkas av vilka vi är som ingår i den. Det är viktigt att försöka bli medveten om gruppens normer och även att försöka se om vår egen situation påverkar vårt förhållningssätt till arbetet.” (Salmson, Ivarsson, 2015)

På Karika arbetar ett, till stor del, homogent arbetslag.

I våra diskussioner och reflektioner inför detta årets plan mot diskriminering och kränkande behandling återkom flertalet pedagoger till boken *Normkreativitet i förskolan* (Salmson, Ivarsson, 2015). Det är en bok som väcker mycket tankar hos oss pedagoger och under läsningens gång uppstår ofta en känsla av att vi tillhör majoriteten och är inom norm, hur ska vi då kunna bredda barnens syn på mångfald och normer? Och hur bidrar vi till att förstärka eller utmana normer, när vi så att säga “bara är som vi brukar vara”.

Det är viktigt för oss att förskolan är möjligheternas plats, där normer kan omförhandlas och förändras.

Utifrån denna frågeställning uppkom en önskan att någon utifrån kan belysa våra normer, ifrågasätta samt bredda dem.

Metod för kartläggning

- Fortbildning i form av föreläsning/workshop med Simon Schönbeck, statsvetare, där fokus ligger att integrera teoretiska resonemang med praktiska reflektioner och att tillsammans ifrågasätta och bryta ner normerna som finns i både omvärlden och vår egna verksamhet. Efter detta kommer vi smälta av vårt fokusområde inom normer och därigenom förtydliga hur vi ska arbeta under året.
- Litteraturläsning *Normkreativitet i förskolan* (Salmson, Ivarsson, 2015) med tillhörande reflektionsövningar.

Utifrån ovanstående metoder planeras, genomförs och analyseras olika undervisningstillfällen med barnen under året.

Resultat och analys av kartläggning

Utifrån ovanstående metoder för kartläggning har vi kommit fram till att vi arbetar vidare med boken *Normkreativitet i förskolan* (Salmson, Ivarsson, 2015). Vi vill inte begränsa vårt arbete genom att välja ut en kategori av normer utan kommer följa bokens kapitel 6-14 där alla normkategorier finns representerade.

Mål för planarbete 2025/2026 utifrån kartläggning

Genom att arbeta med normkritik, alltså förhålla oss ”kritiskt” till det, kan vi utmana oss pedagoger vidare. *”Det normkritiska perspektivet är det som hjälper oss att få syn på och granska existerande normer och är ett nödvändigt första steg, men det är sedan som det riktigt roliga börjar: kreativiteten. Vi brukar kalla steg två för normkreativitet. Det är normkreativiteten som leder oss in i förändring av normer och det normsystem vi har idag.”* (Salmson, Ivarsson, 2015)

Vi kommer ge varje normkategori den tid som behövs och följer upp vårt arbetet kontinuerligt vid reflektionstillfälle, apt och utvecklingsdagar. Detta gör att årets plan mot diskriminering och kränkande behandling kan fortsätta även under nästa läsår.

Följande normkategorier kommer arbetas med:

- Åldernormer
- Kropps och funktionsnormer
- Sexualitetsnormer
- Familjenormer
- Etnicitetsnormer
- Genusnormer
- Könsnormer
- Tros och religionsnormer
- Socioekonomiska normer

Förebyggande arbete och insatser för att nå målen

Vi ska nå vårt mål genom att:

- Kollegialt lärande- observera varandra i arbetet och genom det bli mer medvetna om vilka mönster kring normer som finns.
- Kritiskt granska oss själva och reflektera kring våra egna fördomar.
- Använda den fysiska miljön på förskolan för att synliggöra olika normer. Tex med böcker, bilder och samtal med barnen, såväl spontana som strukturerade.
- Använda boken *Normkreativitet i förskolan* (Salmson, Ivarsson, 2015) sidor efter varje kapitel där det finns en del med reflektionövningar för oss pedagoger samt en del med övningar riktade mot barn.

Barnens delaktighet

Barnen blir delaktiga i arbetet mot våra mål genom att de bidrar med samtal och frågor kring normer, fördomar och likheter/olikheter. Det barnen uttrycker genom lekar och utforskande tar vi vuxna tillvara på och använder för vidare planering av aktiviteter och reflektioner i vårt årliga arbete med vår plan mot diskriminering och kränkande behandling. På så sätt blir barnen både delaktiga och har inflytande i arbetet. Barn är särskilt känsliga för normer och formas av oss pedagoger.

Bilaga 1

Dokumentation/anmälan av kränkande handling/incident

Datum för händelsen: _____

Vem blev kränkt: _____

Vem/vilka kränkte: _____

Var skedde kränkningen: _____

Beskriv kort hur situationen var, vad som kan ha lett fram till kränkningen, och vad som hände:

Stryk under vilken kategori av kränkning:

Tyst kränkning; Himla med ögonen - kolla på någon - kasta menande blickar mellan varandra - göra miner - sucka - tystna - vända ryggen till - inte svara på tilltal - behandla någon som luft.

Verbal kränkning; Viska - retas - trakassera - håna - härma - hota - anmärka på utseende/på kläder - kommentera allt den utsatte gör eller säger - hånskratta - skämta

Fysisk; Slå - bita - sparka - sätta krokben - knuffa - nypa - riva - kasta sak på

Övrigt kring händelsen? _____

Åtgärd kort sikt: _____

Åtgärd lång sikt: _____

Anmälande pedagog: _____

Underskrift:

Rektor tillhanda: _____

Underskrift:

Bilaga 2

Dokumentation av mindre allvarliga kränkningar

Datum	Vem blev utsatt?	Vem utförde kränkningen?	Vad hände?	Signatur anmälaren	Signatur rektor

